

ACC. N:R M. 14163:1-12.

Landskap: Skåne ..... Upptecknare: Nils Larsson, Manglehem
Härad: Albo ..... Berättare: Ida Holmberg, Grevhem
Socken: Vitaby ..... Berättarens yrke: ämbetsfru
Uppteckningsår: 1956 ..... Född år 1886 i Vitaby

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Religiösa inslag i hemundningen. s. 1-12. Lu F 106

ACC. N:R M. 14163:1.

L. U. F. 106

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Julij 106

1.

Religiösa inslag i hemundervisningen

Det var allmänt förhållande
de i hemmet med uppsatta broderi-
arbeten med texter av bibelspråk
eller andra religiösa förspråk och
motiv. Därför förhållande i de
alla flesta hem. Berättaren kan ej
segs försvåras hävidlag var någon
skillnad mellan hem avslutade till
statsskolorna och religiösa hem. Hon
har nämligen ej haft någon särskild
kontakt med dessa sista nämnda, som
ej heller var ofta förhållande där
på platsen.

Desse arbeten, tavlor o. kyrka

voro lika vanliga i reklan hvar
 som rikare, skillnaden var mer
 att i de rikare hemmen voro tav-
 lornas kostbarhet och finhet. Konsterna
 till de olika broderierna, repall
 men nog på olika sätt. De köptes av
 gämfantiska eller på marknader,
 sedan kunde ju samma mönster
 utläsas till grannar, vävare och
 bekanta som säga hvar och tyckte
 om hvar. Vidare sydda albatru
 och bänder, plaserades mest över
 sönnen. Prättaren hade i minnet
 sig på rätt bibel- o. tänkespråk som
 voro målade över vännen eller som
 glasmalningar i fönstren. Det var
 mycket vanligt att trä- o. glasfärdor
 med bibel- och tänkespråk fanns

FOLKLIVS-
 ARKIVET
 LUND

2.

i hansen. De hängdes upp på väg-
gata eller ställdes på någon belyst
plats eller hängde ut på någon
pulpst. I berättelsen heder hade man
förmånen sydda broderarbeten upp-
hängda. På det som var fästet:
"Gull skyddes vänt kom", och på det
andra: "Helt vad i vilken människor-
na spela gör eller det gör? och
den."

Barnen fingo också riksviden
tavlor med religiösa motiv på såna
högtidsdagar eller vid andra tillfällen.
På föreläsningar fick barnet ofta up-
kast med teckningar eller bilder av
Kristus, himmelsfärden, påskens
målviden eller något annat. Vidare
fick man också pröva och på

dessas papper stort värd, och man
tror väl vara jäu återkommer. Där
barnen flyttade hemifrån fings
kortet p. tavlanas följa med och
placeras i det nya hemmet.

Det är nog så ofta man ser
sådana papper i hemmet nu för ti-
der. Dessa kallas och kortet var
ju av enklaste och billigaste slag
och dessa nu kanske så flera nog
att ha framme.

Fotografier av präster såg man
ofta i hemmet. Bland fotografi
av kyrkan tillsammans med prä-
sters bild. Det kunde vara några
av familjemedlemmarnas konfir-
mationspräst som man ja så på sitt
hade framme. Det var några

fotograf som reste omkring och
troj beställningar i församlingarna av
präst och kyrka. Därskilt ser det
var en präst som var mycket om-
tyckt i sin församling hade man i
de flesta hus s. g. gäddor prästens port
frågare.

Bevattningar har aldrig hört talas om
"libelkorgar".

Kritik med Präst- eller ma-
domsbild kunde man ofta se i hem-
men. Gäddans kritik var vanligen
placerade på en lampa.

Kristus bilder av guld hade man ofta
i hemmen för. De användes särskilt
vid dödsfall s. begraving och då
hade man levande ljus kring bilden.

ACC. N:R M. 14163:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6.

Familjebibel fanns det väl så gott
som i varje hus. De sådana bibel fick
man ofta gevära av. Man kunde
seks köpa de sådana gevärens präst
i församlingen, som såvade dem
sak. Det kunde vara biblar av
slika utgående och material.

Den som berättar detta har i sin
äga två slika familjebiblar, en
av dessa har hennes avlidne make
fått från sitt huse genom av, och
en för köpt på auktion. Den äv-
sa bibeln är ganska förmånlig. Den
är tryckt år 1864, har skivbunden med
läderbeslag. Den köpta bibeln är av
gammligt datum. Den är tryckt år
1851 i Stockholm på Daniel Run-
ströts förlag. Förutom dessa båda biblar

6.

ACC. N:R M. 14163:7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND
7.

har berättats ytterligare en gammal
religiös bok, sed s. k. "Postilla" tryckt
år 1867 på Kincks förlag i Örebro.

På den först nämnda bibelens stäm se
det omfattande, såsom jag här återger
med den ursprungliga stavningen.

På papperens insida hade nämnt
d. v. s. berättas svärfader, skrivit föl-
jande:

Denna bok

Fickhörs

Anders Kärnström, Gellby 1869
dant

Ligge förs
Dotter.

Under detta var skrivit:

Köpt af G. Charlson år 1868.

Denne Charlson var församlingens kloster.

ACC. N:R M. 14163:8.

Den andra bibelpärmens insida hade
ägnat, som Heder Håkansson av-
tecknat följande:

Heder Håkansson föd
den 28 februari ... 1844.

Samt
Des kussten Signe Jäms-
dotter föd den 27 Juni 1844.

Dän Johan Andersson föd 3 Februari
1870

Dän Pär Andersson föd 22 Juni 1872

Dän Ties Andersson föd den 20
April 1874

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

8.

ACC. N:R M. 14163:9.

Påw Anders Anders Påw född
den 14 November 1877

Ja o. nu önskar alla mina 4
pänne gods nåd och velsignelse.

h. påwau intill påw skrivst följande:

Dottern Emma Andersson
född den 31 Augusti 1881

Den 4-de somm i ordningens be-
ders, som äro de emma bibel, var be-
rättas avlidne man.

h. den andra bibeln, som be-
rättas innehåller och som är köpt
på auktion, följande följande an-
teckningar:

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

9.

ACC. N:R M. 14163:10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

10.

Ingrid Farkelsdotter, född den 3
Juni år 1839.
Konfirmerad den 4 December 1853
2 Timothy 3 Cap. v. 15.

Detta är skrivt med välordad
handskrift.

Undertill står skrivt
med annan skrift:

Anders Farkelsson
Född år 1837 den 10 Mars
No. 18 Gröflunda.

Det synes som om den
första autograferade gjorts av Ing-
rid Farkelsdotter konfirmationsbrev.
Eftersom detta talas utelämnat att hon
redan då heter Ingrid Farkelsdotter.

ACC. N:R M. 14163:11.

Den oerbetill nämnde heders
Förkylsson var Ingrid's man och så
skulle ju Ingrid också vara gift
med samma man försk. Be-
rättaren känner sig till hru hämsad
sammantid som endast att Ingrid
och heders Förkylsson var gifta

Bibelns plats i hemmet var
på lika stället. Det var ofta så
att man i dagligstugan hade en
hörnhylla uppställt. På en sådan
hylla hade man ofta familjbibi-
blen uppställt. Där var den när
till hand och lätt att komma åt.
Ibland hade bibeln sin plats
på skåpen. Familjbibeln fogs
ofta fram man läste högt ut den

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

11.

11.

ACC. N:R M. 14163:12.

när samtliga medlemmar i fa-
miljen voro samlade

Wigselpallar

Vid något i hemmet förekom
det ibland att man använde sig
av wigselpallar. Men de placeras
kann berättas om jag har något
något härom. Det brukar tid att
man också ofta hade vanliga
pallar när någon spelade hemma

J visste särskilt religiösa hem har
det förekommit och förekommer väl än
att man har särskild böjning. Sär-
skilda anseelser i samband härom
kann berättas om jag till.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

12.